

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2018-01-03
Stockholm

Mål nr
M 1117-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-01-19 i mål nr M 1246-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Motparter

1. HG

2. CG

Ombud för 1 och 2: Widman Wiss Advokatbyrå HB

3. Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun

SAKEN

Strandskyddsdispens för fritidshus på fastigheten XX i Lidköpings kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut att upphäva beslutet om dispens från bestämmelserna om strandskydd.

Dok.Id 1352864

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa länsstyrelsens beslut att upphäva beslutet om strandskyddsdispens.

HG och **CG** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun har vidhållit att strandskyddsdispens bör beviljas.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har vidhållit att det inte finns särskilda skäl för strandskyddsdispens och, utöver det som åberopats i mark- och miljödomstolen, sammanfattningsvis anført följande: Området där den nya byggnaden är uppförd har tidigare inte varit ianspråktaget på ett sätt som innebär att det helt saknar betydelse för strandskyddets syften. Den nya byggnaden medför en inte obetydlig utökning av hemfridszonen som påverkar allmänhetens tillgänglighet till området. Byggnaden, som är mycket större än den äldre bostadsbyggnaden, är synligt placerad på en höjd och försedd med en altanutbyggnad som går nästan ända fram till fastighetsgränsen i väster. Byggnadens utformning medför att den påverkar omgivningen även utanför fastigheten. Den gör att inte ens själva strandlinjen kan uppfattas som allemansrättsligt tillgänglig.

Allmänhetens tillgänglighet till området bibehålls inte genom att tomtplatsen markeras med gårdsgård eller att de äldre byggnaderna rivs. Sådana villkor som nämnden förenat sitt dispensbeslut med medför således inte att det finns förutsättningar för dispens från strandskyddet.

HG och **CG** har åberopat detsamma som i mark- och miljödomstolen och därutöver tillagt sammanfattningsvis följande: Den nya byggnaden medför inte att hemfridszonen utökas mer än obetydligt. Om tomtplatsen avgränsas med en gårdsgård förtydligas gränsen mellan hemfridszonen och det allemansrättsligt tillgängliga området. En gårdsgård begränsar därför den eventuella avhållande effekt

som den nya byggnaden kan ha för allmänheten. En rivning av de äldre byggnaderna medför i praktiken att det område som upplevs som en hemfridszon minskar i norr och öster. Trots att den nya byggnaden till ytan är större än de äldre byggnaderna innebär sådana villkor som dispensen förenats med att den nya byggnaden inte har någon ytterligare avhållande effekt för allmänheten. Byggnaden påverkar inte det rörliga friluftslivet, varken för den som befinner sig vid strandkanten eller för den som vill promenera i skogsområdet ovanför strandlinjen eller på andra ställen i området runt fastigheten. Det finns därför särskilda skäl för dispens och en dispens står inte i strid med strandskyddets syften. Vid den intresseavvägning som ska göras väger de enskilda intressena över de allmännas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utredningen är i allt väsentligt densamma som i mark- och miljödomstolen. Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

HG och CG har i efterhand ansökt om dispens från strandskyddsbestämmelserna för att på fastigheten XX i Lidköpings kommun ersätta ett befintligt fritidshus med ett nytt.

HG och CG har som särskilt skäl för strandskyddsdispens åberopat att det aktuella området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (7 kap. 18 c § punkten 1 miljöbalken).

I förarbetena till bestämmelsen anges att mark som tagits i anspråk ofta utgörs av etablerade tomtplatser runt bostadshus. Komplementbyggnader i nära anslutning till en huvudbyggnad eller en ersättningsbyggnad för samma ändamål som en befintlig eller nyligen avlägsnad byggnad kan vara skäl för dispens (prop. 2008/09:119 s. 105).

Enligt praxis får emellertid dispens på denna grund meddelas endast om hemfridszonen genom den nya byggnaden inte utvidgas annat än obetydligt (se bl.a. MÖD 2009:35). Vid bedömningen av i vilken mån hemfridszonen utvidgas av en ny byggnad ska beaktas vilken faktisk avhållande effekt på allmänhetens tillträde till strandskyddsområdet som den nya byggnaden har med hänsyn till byggnadens karaktär och storlek samt förhållandena i omgivningen. Den nya byggnadens storlek och

användningsområde kan vara av betydelse vid bedömningen av hemfridszonens omfattning. I vissa fall kan tomtplatsen avgränsas så att hemfridszonen inte utvidgas mer än vad som är nödvändigt för att tillgodose ändamålet med dispensen.

Fastigheten XX bildades genom avstyckning 2003. I protokollet från lantmäteriförrättningen anges att fastigheten i samråd med länsstyrelse och byggnadsnämnd har begränsats till den hävdade tomtplatsen. Utgångspunkten vid Mark- och miljööverdomstolens prövning är därför att hela fastigheten sedan den bildades har varit hävdad som tomtplats och får tas i anspråk som tomt.

En förutsättning för att dispens ska kunna ges är emellertid att den nya byggnaden inte innebär en faktisk avhållande effekt för allmänhetens tillträde till det strandskyddade området utanför fastighetens gränser. Den äldre bostadsbyggnaden är ett enkelt fritidshus om ca 15 kvm som är placerat nedanför ett höjdparti på fastighetens norra del. Den nya byggnaden har en byggnadsyta om 200 kvm och är placerad på höjdpartiet. Den västra fasaden, som vetter mot stranden, är försedd med stora fönsterpartier och i anslutning till denna fasad finns en överbyggd altan som upptar en stor del av området mellan byggnaden och fastighetsgränsen. Byggnadens utformning mot väster och den dominerande placeringen nära den västra fastighetsgränsen har enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning en avhållande effekt på allmänhetens tillträde till området väster om XX. Påverkan kan inte ses som enbart marginell. Denna effekt skulle inte minskas nämnvärt av att tomtplatsen avgränsas med en gårdsgård eller av att de äldre byggnaderna rivs i enlighet med de villkor som nämnden förenat dispensen med. Det finns därmed inte något särskilt skäl för att ge dispens från strandskyddet. Den proportionalitetsbedömning som ska göras föranleder inte någon annan bedömning. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska därför länsstyrelsens beslut att avslå dispensansökan fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Birgitta Bylund Uddenfeldt, referent, tekniska rådet Jan Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Anna Stolt.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Simon Rosdahl

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-01-19
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 1246-16

KLAGANDE

1. HG

2. CG

Ombud för 1 och 2: Widman Wiss Advokatbyrå HB

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

2. Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 22 februari 2016 i ärende nr 526-43585-2015, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för fritidshus på fastigheten XX i Lidköpings kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommuns beslut av den 16 december 2015 (§ 242).

Dok.Id 336213

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00
		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		-

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun beslutade den 16 december 2015 (§ 242) att medge HG och CG strandskyddsdispens i efter-hand för fritidshus på fastigheten XX.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 22 februari 2016 att upphäva miljö- och byggnämndens beslut om strandskyddsdispens.

YRKANDEN M.M.

HG och **CG** har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att miljö- och byggnämndens beslut ska fastställas. De har som grund för sitt yrkande anfört bland annat följande.

Ianspråktagen mark

Fastigheten XX skapades 2003 genom en avstyckning från fastigheten Ekebo 1:28. Det framgår av Lantmäteriets beslut den 27 februari 2003 att fastigheten är bebyggd med en mindre fritidshusbyggnad med altan i norra delen av fastigheten och två komplementbyggnader – ett kombinerat utedass med verkstad/ förråd och ett mindre förråd – i västra kanten av fastigheten. Dessa byggnader uppfördes under 1950-talet och på 1970-talet drogs elektricitet fram till stugan. I nordvästra hörnet av fastigheten finns en elstolpe med ett mätarskåp. I anslutning till fritidshusbyggnaden, strax söder om, finns en gammal jordkällare. För den som närmade sig fastigheten var det tydligt att det var fråga om en tomtplats och att samtliga byggnader utgjorde en enhet. Fram till fastigheten söderifrån finns en befintlig väg. Vägen leder in på fastigheten och slutar i en enkel, grusad vändplan. Från väster och norr omges fastigheten av sankmark, s.k. mad.

I samband med avstyckningen 2003 meddelade länsstyrelsen dispens från gällande strandskyddsbestämmelser. Av lantmäteribeslutet framgår även att den bebyggda tomten har avgränsats till den hävdade tomtplatsen i samråd med länsstyrelse och byggnadsnämnd. Hela tomten, som den kom att avstyckas, bedömdes således som ianspråktagen 2003 med de byggnader och det nyttjande som då förelåg. Gränstolpar slogs ned i hörnen av fastigheten för att markera tomtplatsen. Det är inte

avstyckningen som har skapat tomtplatsen utan inblandade myndigheter bedömde att det redan fanns en hävdad och ianspråktagen tomtplats. I och med att det var ianspråktaget, saknar området betydelse för strandskyddets syften och det finns särskilda skäl för strandskyddsdispens.

Tidigare ägare beviljades bygglov på fastigheten 2005, men några byggåtgärder vidtogs inte då. Däremot beviljades och anlades en enskild avloppsanläggning, trekammarbrunn, 2005. Efter att de förvärvat fastigheten 2007 och beviljats förlängning av det tidigare bygglovet, beviljades de i januari 2013 bygglov för den byggnad som nu är uppförd på fastigheten. Strandskyddsdispens meddelades av miljö- och byggnämnden den 15 januari 2013. Strandskyddsdispensen överprövades dock av länsstyrelsen med de beslut som framgår av det nu överklagade beslutet. I mars 2013 lämnades tillstånd till bergvärme, vilket har borrats för och anlagts på fastigheten. Efter domen i Vänersborgs tingsrätt i oktober 2014 har Västra Kållandsö VA ekonomisk förening beviljats tillstånd att strax utanför fastigheten, i det sydöstra hörnet, placera ett kopplingskåp för fiber. Bredbandskablar har dragits över maden från öster och har sedan dragits söderut mot övriga fastigheter i området. Sedan 2003 har således, oavsett den nu aktuella ersättningsbyggnaden, vidtagits andra lagliga åtgärder inom och i nära anslutning till fastigheten som än mer har förstärkt dess intryck av att vara ianspråktagen. Det är tydligt att fastigheten är bebodd och att den nyttjas, vilket i sig avhåller allmänheten från att passera.

Ersättningsbyggnadens påverkan på omgivningen

Lidköpings kommun har den 16 december 2015 beviljat strandskyddsdispens för nu uppfört fritidshus på fastigheten, under förutsättning att övriga byggnader tas bort samt att en gårdsgård sätts upp för att markera tomtplatsen åt väster och sydväst. Länsstyrelsen gör i sitt beslut gällande att ersättningsbyggnaden tar i anspråk ett område som annars skulle vara tillgängligt för allmänheten. Det anförs även att byggnaden är väl synlig i ett stort område runt omkring. Den plats där ersättningsbyggnaden är uppförd var inte tidigare skogsmark, som anges i länsstyrelsens beslut, utan en bergknalle. Denna bergknalle har nyttjats av tidigare ägare som sittplats med trädgårdsstolar och bord. Området var således ianspråktaget, även om

det inte var bebyggt. Att byggnaden har byggts kring bergknallen medför naturligen att byggnaden ligger högre på fastigheten jämfört med den ursprungliga byggnaden som ligger strax nedanför bergknallen. Mycket arbete har dock lagts ned på att anpassa byggnaden till den omgivande miljön och att hålla taket så lågt som möjligt. Man har även varit mycket noga med att inte göra andra ingrepp i naturen under byggtiden och efter. Det har endast tagits bort ett träd. Även om det skulle anses vara skillnad i karaktär och storlek mellan de ursprungliga byggnaderna och ersättningsbyggnaden, har dessa skillnader inte någon betydelse för den faktiskt avhållande effekten med hänsyn till förhållandena i omgivningen.

Fastigheten är omgiven av skog, särskilt åt söder och väster. Åt norr och öster ligger sankmark, som är ett stort område där inget friluftsliv kan utövas. Från andra sidan maden har byggnaden inte någon påverkan på det rörliga friluftslivet eller allmänhetens tillgänglighet i området. För den som kommer söderifrån är det inte aktuellt att ta annan väg än att gå på den befintliga vägen. Skogen är snårig och slyig och inbjuder inte till promenader. Om man går längs vägen eller kommer med bil är det först när man är mycket nära byggnaden som man ser den. Västerut ligger ett skogsparti i en slänt innan man kommer ner till strandkanten vid Vänern. Byggnaden ligger ca 95 meter från strandkanten och den är knappt upptäckbar från strandkanten och de bryggor som ligger därnere. Det rörliga friluftslivet kan precis som tidigare passera fastighetsgränsen och fortsätta på stigarna ner mot Vänern. Allmänhetens tillgång till området är inte påverkad av ersättningsbyggnaden och gårdsgården markerar tydligt var hemfridszonen upphör och var passage och friluftsliv är tillåtet.

Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har i ett antal domar från december 2014 och framåt avgjort flera liknande ärenden där frågan om hemfridszonen och ersättningsbyggnader har varit uppe till prövning, t ex M 7026-14, M 9747-14, M 1850-15, M 1170-15 och M 6737-15. I M 1850-15 och M 6737-15 har ersättningsbyggnadens påverkan på hemfridszonen bedömts och lett till olika slutsatser i de enskilda fallen. I mål M 7026-14 och även i M 9747-14 konstaterade MÖD att det måste beaktas vilken faktisk avhållande effekt den nya byggnaden har med hänsyn till dess karaktär, storlek samt förhållandena i omgivningen. I

M 1170-15 konstateras att enbart det faktum att en ersättningsbyggnad får större yta inte automatiskt medför att hemfridszonen ska anses ha utökats.

Ersättningsbyggnaden har sammanfattningsvis inte någon påverkan på det rörliga friluftslivet och påverkar inte allmänhetens tillgång till strandlinjen eller möjligheterna att fritt röra sig i området. Skillnaden mellan de ursprungliga byggnaderna och ersättningsbyggnaden medför inte någon ytterligare praktisk avhållande effekt, varför området ska anses vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften. De villkor som Lidköpings kommun har ställt upp i sitt beslut minskar påverkan på hemfridszonen och innebär ett iakttagande av strandskyddets syften. Det föreligger inte heller någon påverkan på naturmiljön eller djur- och växtlivet. Särskilda skäl för dispens från strandskyddet föreligger därför.

Intresseavvägningen enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Fastigheten har inte någon betydelse för det rörliga friluftslivet och ersättningsbyggnaden har inte någon påverkan på allmänhetens faktiska upplevelse av området. Det är inte fråga om tidigare allemansrättsligt tillgänglig mark och en dispens strider inte mot strandskyddets syften. Allmänhetens tillgång till strandlinjen är helt opåverkad.

Fastigheten är bebyggd med lagakraftvunnet bygglov. På grund av myndigheternas misstag vid strandskyddsdispenshanteringen hann byggnationen påbörjas innan länsstyrelsen meddelat sitt ställningstagande i frågan. Kommunens beslut ska betraktas som ett sådant gynnande förvaltningsbeslut som har vunnit rättskraft. Det brev som skickades ut av länsstyrelsen för att meddela beslutet att överpröva dispensen nådde inte dem och länsstyrelsen tillsåg inte att delgivningskvittot skickades tillbaka. Om länsstyrelsen istället hade beslutat att inte överpröva dispensen, skulle inget meddelande ha skickats ut till dem. Eftersom de inte nåddes av något beslut, hade de fog för att utgå från att beslutet inte hade överprövats. Först långt senare, när byggnaden i princip var färdigställd, fick de kännedom om att länsstyrelsen avsåg att överpröva beslutet. Även detta ska beaktas i avvägningen

mellan de enskilda och de allmänna intressena i detta fall. De ekonomiska skadeverkningar som beslutet medför för dem står inte i rimlig proportion till det allmänna intresset i fastigheten med tanke på att allmänhetens tillgänglighet till fastigheten bedömdes utsläckt redan 2003 och då strandskyddets intressen till fullo ändå tillgodoses i området.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har bestritt yrkandet och därvid anfört bland annat följande.

Bakgrundsbeskrivningen i överklagandet stämmer inte. Det påstås att "i samband med avstyckningen 2003 meddelade länsstyrelsen dispens från gällande strandskyddsbestämmelser." Detta stämmer inte. Ingen dispens beviljades 2003. Inte heller vid de senare tillfällena då det blev aktuellt med bygglov för ett bostadshus, alltså 2005 och vid det förlängda bygglovet 2007. Ett nytt bygglov beviljades 2013 för det nu uppförda huset och då gjordes en dispensprövning för första gången på den aktuella fastigheten. Fastighetsbildning i sig är inte ett särskilt skäl för dispens. Detta finner stöd i bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 juni 2011 i mål nr M 4534-10. Ett fastighetsbildningsbeslut innebär inte ett bindande ställningstagande till att ett område får användas som tomt och inte heller att kravet på strandskyddsdispens bortfaller. I överklagandet påpekas att det skett åtgärder efter 2003 som på olika sätt bidragit till ianspråktagandet av platsen för byggnaden och att det beviljats tillstånd för olika åtgärder, bl.a. för avloppsanläggning. Länsstyrelsen anser att det är orimligt att en byggnad som uppförs utan alla erforderliga tillstånd och dispenser ska få tillåtlighet i efterhand. Ett gynnande beslut i ett avseende kan inte medföra att tillstånd/dispenser i andra avseenden inte behövs. Ett sådant handhavande skulle få orimliga konsekvenser på lång sikt inom skyddade områden.

Det påstås i överklagandet att platsen där byggnaden är uppförd inte tidigare var skogsmark, utan en bergknalle där den tidigare ägaren ställde upp bord och stolar. Länsstyrelsen har i det tidigare ärendet använt foton från 2006 för att styrka att platsen för den nya byggnaden inte var ianspråktagen som tomtplats. Flygfotoserien från 2007, 2010, 2012 och 2014 visar på att platsen för den nya byggnaden har varit

oexploaterad fram till 2012 då anläggningsarbeten påbörjades. Den äldre stugan är belägen nedanför bergknallen på norrsidan. Den är inte synlig på flygfotona, därför att den var helt omgiven av uppvuxen skog. Tomtplatsen runt den äldre byggnaden var alltså mycket begränsad. Tillfällig uppställning av bord och stolar medför inte i sig att platsen tas i anspråk i lagens mening.

Den enda skillnaden mellan den nu aktuella dispensen och den som beviljades 2013 (och därefter hävdades av länsstyrelsen) är ett villkor om att markera tomtplatsen i väster med en gårdsgård. Länsstyrelsen menar att detta inte har någon som helst betydelse för möjligheten att kunna bevilja dispens. Det saknas i grunden särskilda skäl att bevilja dispens, eftersom platsen för den nya byggnaden inte varit ianspråktagen tidigare. Det finns inte heller några andra tillämpliga särskilda skäl.

I överklagandet tas även frågan om proportionalitet upp, dvs. att de ekonomiska skadeverkningar som beslutet skulle medföra för makarna Glantz inte står i rimlig proportion till det allmänna intresset, särskilt inte som det anförs att det förekommit misstag från myndigheternas sida. Länsstyrelsen anser inte att den sökandes intresse att få dispens utan särskilda skäl kan överväga endast med stöd av intresseavvägningen i 7 kap. 25 § miljöbalken. Länsstyrelsen hänvisar till två domar i Mark- och miljööverdomstolen som i allt väsentligt är vägledande i det nu aktuella strandskyddsärendet (dom den 3 juni 2011 i mål nr M 9745-10 och dom den 18 oktober 2013 i mål nr 5451-13).

Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun har vidhållit sitt beslut samt framhållit att vissa brister i handläggningen vad avser delgivning har föranlett den uppkomna situationen.

Mark- och miljödomstolen har den 6 september 2016 haft sammanträde och syn i målet.

DOMSKÄL

HG och CG har på fastigheten XX, med stöd av en år 2013 given men därefter upphävd strandskyddsdispens, uppfört en bostadsbyggnad.

HG och CG har nu ansökt om strandskyddsdispens i efterhand för att ersätta befintliga byggnader, varav en mindre bostadsbyggnad, med den nya bostadsbyggnaden. En sådan åtgärd är enligt 7 kap. 15 § miljöbalken förbjuden. Frågan är därför om strandskyddsdispens kan ges för byggnaden.

Av 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken följer att som särskilt skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får beaktas om området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Mark som tagits i anspråk utgörs ofta av etablerade tomtplatser runt ett bostadshus. En ersättningsbyggnad för samma ändamål som en befintlig byggnad kan vara skäl för dispens (se prop. 2008/09:119 s. 105). För att marken ska anses vara ianspråktagen ska det vara fråga om ett lagligt ianspråktagande. En annan förutsättning för dispens är att hemfridszonen inte utvidgas mer än obetydligt genom den nya byggnaden (se t.ex. MÖD 2009:35).

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att det såvitt avser den befintliga bostadsbyggnaden har varit fråga om ett lagligt ianspråktagande, dvs. i detta fall att det inte ifrågasatts att den uppförts före 1975, och att ansökan om strandskyddsdispens avser en ersättningsbyggnad som har samma ändamål som den befintliga. Byggnaden är placerad i direkt anslutning till den äldre bostadsbyggnaden och den kvarvarande ekonomibygnaden. Domstolen bedömer att den äldre bostadsbyggnaden, den kvarvarande ekonomibygnaden och den numera rivna boden genom den utspridda placeringen genererat en icke obetydlig hemfridszon. Den nya bostadsbyggnaden är delvis placerad inom befintlig tomtplats för de äldre byggnaderna och hemfridszonen utökas endast obetydligt. Med hänsyn härtill och med beaktande av övriga omständigheter finns det därför särskilda skäl att bevilja strandskyddsdispens.

Med den av miljö- och byggnämnden beslutade tomtplatsavgränsningen och med beaktande av att området närmast strandlinjen även fortsättningsvis säkerställer fri passage för allmänheten, får strandskyddets syften anses ha beaktats i tillräcklig mån (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom 2015-11-02, mål nr M 1170-15). Länsstyrelsens beslut ska därför upphävas och nämndens beslut att ge strandskyddsdispens fastställas.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 9 februari 2017.

Gunnar Bergelin

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson (skiljaktig mening). Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

Tekniska rådet Nils-Göran Nilsson är skiljaktig och anför följande.

Enligt min bedömning har det aktuella området på fastigheten, före nu utförd byggnation, inte varit ianspråktaget på ett sådant sätt att det helt saknat betydelse för strandskyddets syften. Dessutom så anser jag att den nya byggnaden medför en inte obetydlig utökning av hemfridszonen som påverkar allmänhetens tillgänglighet till området på ett sätt som inte är förenligt med strandskyddets syften. Oavsett omständigheterna i målet i övrigt så delar jag således länsstyrelsens bedömning att det saknas särskilda skäl för strandskyddsdispens och överklagandet ska därför avslås.

Nils-Göran Nilsson